

Havnini má tryggjast javnan og sunnan vöxtur

Undir orðaskiftinum um leingjan av eystara brimgarðsmola í Havn, segði lögmaður m. a. at tað er landsstýrinum eins og býráðnum greitt, at Havnini má tryggjast javnan og sunnan vöxtur, og at hetta ber i ser at konsentrasjón i vissan mun heldur fram — men bert talið av føðingum skuldi saman við til- og afturflytingini av fólki, tryggja henda vöxtur. Ein tilk miðsavnar virkar eisini útftur i restina av samfelagnum og gevur búskaparligan vöxtur.

Landsstýrið mælir ikki til at nokta fyrri at leingja eystara mola, men tað heldur, at íleggjandi eigur at verða útsett til seinri helvt av 70-unum — tá ber til at fáa eina heildarloysn saman við byggingini við Álakersvík.

Landsstýrið heldur tað vera av týdningi, at onnur feløg enn tað eina koma at virka í Føroyum, ella at fáa tey færu byggingafelögin, sum tá kanska eru vaksni munandi, upp í part við størribygging í Føroyum.

Í skrivi til figgjarnevndina 10. september sigur lögmaður:

Í skrivi dagfest 19. august fekk landsstýrið áheitan býráðsins um stundning frá lögtinginum til leingjan av eystara brimgarðsmola við o. u. 40 m.

Málið varð sum vant sent til ummælis hjá landsverkføðingstovnum.

Longu 25. august skrávar býráðið aftur og biður um svar beinanvegin. Landsstýrið svarar sama dag og segði býráðnum frá, at málið var til kanningar hjá stovnum, samstundis segði landsstýrið frá, at tað onga heimild hevði til at jætta byggingstundning uuttanum lögtingið.

Annars kann leggjast afturat, at lögmaður beinanvegin tá málið var reist segði býráðsformanninum frá hesum og segði, at heldur ikki bar til at fáa skundissvar frá ríkisráðnum, sum — um vanlig mannagongd skuldi fylgjast — eisini átti at góðkenna projektið.

Lögmaður gjørdi eisini vart við, at tað heldur ikki var vanlig mannagongd at figgjarnevndin jættaði pening til havnabygging uttanum tingið. Tó segði hann seg longu tá sinnaðan til — eftir áheitan — at biðja figgjarnevndarformannin kalla nevndina saman, men helt tó, at landsstýrið fyrst mátti hava nakað av tíð til at kanna málið, skuldi landsstýrið kunna hava nakað at leggja fyrri figgjarnevndina.

Annars kann landsstýrið føra fram:

Tekniskt sæð, kann um projektið sigast, at tað er líkt til, at eitt sindur betri kyrra fæst í krókinum við havnaskrivstovuna, men ilt er at meta um hvussu nógv hetta verður. Kanska eini 5—15 pst.

Innsiglingarviðurskiftini

verða ikki verri um langt verður til 225 metrar, siga royndirnar, sum nú eru gjørdar. Hetta varð sagt í 1957, men boya hevur nú ligið vestur ur pierendan í 3 ár.

Ein samanbering millum tveir møguleikar í teirri roynd, gjørd varð av Danmarks Tekniske Højskole sýnir, tá ið bert verður hugsað um eystara mola, at ein leingjan frá 175 metrum til 225 metrar gevur munandi betri kyrru fram við eystari pieri, men tað sást eisini, at ein pierur eystanfyrir sum er 100 metrar saman við einum 50 metra longum pieri vestanfyrir gevur somu kyrru við havnaskrivstovuna sum 225 metrar einsamallir eystanfyrir.

Men samstundis verður sagt, at áhefting av vestara pieri minskar tá eystari verður so langur sum 225—275 metrar.

Tá nú ein partur av teirri kyrru, sum 225 metrar víldu givið, er fingin til vega við vestara pieri, er ivasamt um tað er vert at nýta 3—4 mill. kr. fyrri ein eykabata sum lutfalislaga ikki er so stórur.

Meting hevur verið frammi um, at alduhæddin í hylinum verður minkað við 10—15%, um, men nú havnalagið er broytt fullkomuliga m. a. við einum pieri tvørturum Vestaru Vág, er ikki møgult at siga nakað við vissu uttan nýggja modelroynd.

Fyri kyrruna í Álakeri kemur leingjan í fyrstu syftu einki at hava at týða, men um tað projekt, sum ætlað er at fremja í Álakeri verður broytt, so leiðis at nýggi pierurin úr vestara landi verður bendur suðurvið, kunnu 40 metrar á eystara armi saman við hesum skapa góð likindi Álakeri.

Um loyvi kann gevast at byggja í Álakeri fyrr enn olju- og bensinbingini eru burturflutt seinast í 70-unum er ikki stóða tikin til enn, hetta verður ein brandtekniskur spurningur.

Hvat tí viðvíkir at spara pening við at byggja beinanvegin nú er ikki so greitt, sum ein kundi hugsa.

Tað framgongur av brævi frá byggingafelagnum, at hetta at halda fram við arbeidinum í heyst og síðan enda byggingina næsta ár ber eykaútreiðslur við ser.

Fyrirbilsverja av tí nýgjorda, goymsla av kistum, trygging o. a. er um kr. 310.000, nakað av hesum verður sjálvandi eisini við í seinni tilbygging.

Roknað er í 1968 prísium og verður tí verri at styra eykarokningsarbeidum, longur tíð liðir frá 1968, men at hetta gevur meirkostnað kann tó ikki sigast.

40 metra leingjan krevur grótfyllu uppá 45.000 m³. Vestara Vág 10.000 m³. Við Skansan fáast umleið 20.000

m³ og í Hornabø 40.—50.000 m³. Eftiri verða so umleið 5.—15.000 m³.

Verður seinni bygt í Álakeri verða at nýta umleið 70.000 m³, t.v.s. at neyðugt verður at gera eitt nýtt grótbrot. At byrja eitt slíkt t. d. á Glyvursnesi kostar umleið 500.000 kr.

Molahovdið kostar kr. 340.000.

Mesta ið spart kann verða er munurin millum prísir á molahovdinum og beinleiðis útreiðslum til verju saman við prísinum á pierlongd svarandi til molarhovdið t. v. s. umleið 150.000 kr. at spara. Bert rentan lækkar eitt sindur, kunnu hesar 150.000 kr. eisini sparast seinnt.

Ætlað er, at landskassin skal luttaka í byggingini við 50% um, hetta týðir eina meirútreiðslu uppá 1,5—2,0 mill. kr.

Landsstýrinum er eins og býráðnum greitt, at Havnini má tryggjast javnan og sunnan vöxtur, og at hetta ber i ser at konsentrasjón i vissan mun heldur fram, men bert talið av føðingum skuldi saman við til- og afturflyting av fólki tryggja hesum.

Tað sást aðrastaðni, at ein tilk miðsavnar eisini virkar útftur i restina av samfelagnum og gevur búskaparligan vöxtur, men javnvág má vera i og ein vöxtur av íleggjunum úti í samfelagnum, skal tað fylgja við og verða ført fyrri at taka ímóti tí, sum streymar frá miðdeplinum og úteftir.

Vert er at nevna av tí sum nevnt hevur verið sum ynskjanandi at fáa gjørt í Tórshavn komandi árin.

	mill. kr.
Tekniskur skúli	12,0
Spesial skúli	10,0
Onnur skúlabygging	12,0
Apotek	6,0
Bóka- og fornminnis-savn	12,0
Kirkja	8,0
Løgtings- og Umsiting arhus	20,0
Útvarps- og sjónvarps hus	12,0
Norr. mentunharhus	15,0
Pleyguheim	6,0
Býráðshús	10,0
Hospitalbygging	10,0
Missionshús (3 stk.)	6,0
Landsverkføðingaskrivstova	2,5
Bilefúrt	3,0
Biologiskt Laborator.	4,0
Vøggustovur, barnagarðar og fritíðarheim	5,0
Ungdomshús	1,5
Stadio	1,5
Fimleikarhall	1,0
Hotelbygging	5,5
Bert hesi arbeidi	165

Afturat koma almennar og privatar íleggjar m. a. fram við havnaökum.

Vit vita væl, at neyvan verða umstøður til at byggja alt hetta eftir stuttari tíð, eisini kann okkurt leggjast á bygd, men hetta sigur eitt

sindur um hvat ókonomiska ráðið hugsar um, tá tað biður okkum ansa eftir.

Landsstýrið mælir ikki til at nokta fyrri at leingja eystara mola, men tað heldur, at íleggjandi eigur at verða útsett til seinnu helvt av 70-unum. Tá ber til at fáa eina heildarloysn saman við byggingan í Álakersvík.

Hetta arbeidið er mett til kr. 4 mill. sum er nakað lítið til at skapa áhuga hjá størri utlendskum felögum fyrri at bjóða.

Landsstýrið heldur tað vera av týdningi at onnur feløg enn hetta eina koma at virka í Føroyum, ella at fáa tey færu byggingafelögin, sum tá kanska eru vaksni munandi, upp í part við størribygging í Føroyum.

Eisini heldur landsstýrið at tað hevur ein vissan týdning, at sleppa burturúr 1968 prísnum og fáa nýggj tilboð, sum kanska vegna nýggjan teknikk eru eins bilig og hetta, sum nú fyriliggur. Tað er tí ikki samt við býráðsformannin tá hann sigur, »at arbeidið aldrin kann fáast biligari.«

Ein margin uppá 150.000 kr er hóast alt ógvuliga litil.

Verður ein loysn tikin sum knýtur saman Álakersarbeidið til 4 mill. kr., leingjanin til 3—4 mill. kr., fluttingin av oljubingunum og byggingun av okinum undir teim, verður talan um eitt projekt uppá 10—15 mill. kr. sum er nóg stórt til at skapa áhuga hjá so stórum felögum, sum, við tekniskt framkomnum tölum, kunnu arbeida biliga.

Eitt so stórt projekt kann eisini tola, at eitt grótbrot til 500.000 kr. verður opnað. Hvat eitt 4 mill. kr. projekt — Álakersprojektið — valla kann, tá tað ikki er avgjort neyðugt at fremja.

Henda heildarloysn ber i ser, at langt verður um íleggjarfingir, so sum listin undir 3 bendir á, eigur at verða gjørt, ímeðan verður so hildið fram við byggingini á »Vestaru Vág.«

Svar til fyrispurning til »Fólkaflykingina ímóti EEC«

Í SOSIALINUM 10.11.-71 spur »Spurir« ella rættari illgitar, at Fólkaflykingin móti EEC hevur fingið pening frá tjóðveldisfelagnum, og at teir upplýsandi fundir, sum vit hava hildið, bert hevur verið fyrri at fáa Z. Wang atkvødur.

Og her er so svarið.

Fólkaflykingin móti EEC er tvørpolitisk.

Fyrsti fundur vit hildu, var ólavskudag. Síðan vóru fundir í Klaksvík, í Sørvági, á Giljanesi, á Sandi og í Skopun, áðrenn Z. Wang var uppstillaður. Og fundirnir á Eiði og í Hvalvík vóru ásettir áðrenn Z. Wang var uppstillaður. Á fundinum á Sandi var

Møguliga kann Tórshavnar havn tá eisini sjálvfinansiera stórri part av byggingini.

Grundgevingin fyrri at Tórshavnar havn fekk tað óvanliga og sera lagaliga figgan frá íleggjargrunninum var sentrala legan og at mesti parturin av neyðsynjarflutninginum til Føroya fór um hana.

Hetta skuldi so eisini borið mestu inntøkurnar i ser, tí kann kanska hugsast um at differentiera stundingsveitanina til havnabyggingar.

Verður stórir partur av vörnum lagdar upp í Havn og fluttar við bili út um landið, verður jú eisini misjavnvág i inntøkum havnanna.

Sagt kann verða, at 3—4 mill. kr. er ikki stórpeningur i mun til áðurnevndu tøl. Tað er beint, men skal eingin prioritering fara fram og bert jústast, so hvørt ynskini koma fram, so verður skjótt at sanna at, og álitið til orku tingsins verður at vikna tá jättanir ikki kunnu haldast. Her er eftir landsstýrisins metan talan um projekt, sum tolar at verða seinkað og eigur at verða útsett hóast tað kann týkjast lítið.

Landsstýrið mælir figgjarnevndini til at siga Havnar býráð frá at projektið hevur áhuga, men at søkt má verða til tingið og landsstýrið mælir figgjarnevndini til at ráða tinginum til at samtykkja eina heildarloysn av hesum projekti og Álakersprojektinum.

Ásannandi at meirbati hvat kyrru viðvíkur ið fáast kann i gomlu havnini er ivasamt, og ásannandi at sparan av 150.000 kr. við at byggja nú er heldur enn ikki ivasamt vegna høgur rentuna, men ásannandi av 40 metra leingjan kann hava týdning fyrri fremjan av Álakersprojektinum, mælir landsstýrið figgjarnevndini til at siga Havnar býráð frá, at projektið hevur áhuga, men at søkt má verða til tingið og landsstýrið mælir figgjarnevndini til at ráða tinginum til at samtykkja eina heildarloysn av hesum projekti og Álakersprojektinum til at fremja í árunum 1977-80

ein av røðarunum Aksel Skoubo, eitt av valevnum hjá javnaðarmonnum, men tað var áðrenn A. Skoubo var uppstillaður.

Síðan fólkatingsvalið hava vit hildið tveir fundir i Havn og aðrir eru i umbúna.

Annars arbeida vit eisini á øðrum okjum, t. d. hava vit sent 4 flogseðlar út og fimti er næstan liðugur.

Also vit arbeida við sama lag, alt tað vit hava stundir til.

Vit hava ikki fingið pening frá nokrum politiskum felag.

Tann pening vit hava brúkt, hava vit fingið frá limagjaldinum, onkrum einstaklingum, ið hava sent okkum pening, og rest hava vit gildið sjálvir.

Við tøkki fyrri tygara áhuga fyrri Fólkaflykingini.

Fólkaflykingin ímóti EEC.